

KLIIMAMINISTER

MÄÄRUS

**Kliimamuutusega seotud tegevuste,
linnade elurikkuse suurendamise ja kavade
koostamise toetuse andmise tingimused
ja kord perioodil 2021–2027**

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 2 alusel.

**1. peatükk
ÜLDSÄTTED****§ 1. Reguleerimisala**

(1) Toetust antakse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“ erieesmärgi nr 4 „Kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise“ raames kliimamuutusega seotud tegevusteks, linnade elurikkuse suurendamiseks ja vastavate kavade koostamiseks kohalikul tasandil.

(2) Toetust antakse Ühtekuuluvusfondist Eesti riigi aastate 2023–2026 eelarvestrateegia programmi keskkonnakaitse ja -kasutuse meetme „Kliimaeesmärkide elluviimine, välisõhu kaitse ja kiirgusohutus“ tegevuse „Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine“ ning meetme „Eluslooduse kaitse ja kasutus“ tegevuse „Elurikkuse kaitse tagamine“ tulemuste saavutamiseks.

(3) Toetus kajastatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide Vabariigi Valitsuse 03.07.2023 korraldusega nr 180 kinnitatud meetmete nimekirjas meetmes number 21.2.3.1 „Kliima-eesmärkide elluviimine, välisõhu kaitse ja kiirgusohutus“, sekkumises nr 21.2.3.13 „KOV kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed“ (edaspidi *kliimameetmete sekkumine*) ning meetmes number 21.2.3.2 „Eluslooduse kaitse ja kasutus“, sekkumises number 21.2.3.22 „Elupaikade taastamine kliimamuutustega kohanemise valmisoleku suurendamiseks“ (edaspidi *eluslooduse kaitse sekkumine*).

(4) Toetatavate tegevuste valikul lähtutakse ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud läbivatest valikukriteeriumidest ja -metoodikast. Toetatavate tegevuste valimiseks kasutatavad valikukriteeriumid ja metoodikad vastavad Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 7.

§ 2. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk kliimameetmete sekkumises on aidata kaasa kliima- ja energiaeesmärkide mõtestamisele, seadmisele ja saavutamisele, kliimamuutuste leevendamisele ja nende mõjuga kohanemisele ning vastupanuvõime suurendamisele ja katastroofiriski ennetamisele kohalikul tasandil, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise.

- (2) Toetuse andmise eesmärk eluslooduse kaitse sekkumises on aidata kaasa suurema elanike arvuga linnade elurikkuse suurendamisele.
- (3) Kliimameetmete sekkumises on toetuse andmise tulemusel ellu viidud kliimamuutuste leevendamise ja mõjuga kohanemise tegevused, mis aitavad vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid atmosfääris või suurendada nende sidumist või vähendavad kliimamuutuse mõjust tingitud haavatavust, suurendades ühiskonna ja ökosüsteemide vastupanuvõimet kliimamuutustele.
- (4) Eluslooduse kaitse sekkumises on toetuse kasutamise tulemuseks suurenenud linnade elurikkus, mille tõttu väheneb õhu-, vee- ja mürasaaste ning suureneb kaitse ülejutuste ja kuumalainete eest.
- (5) Toetuse andmise tulemusel suureneb kohalike omavalitsuste pädevus ning suutlikkus kliimameetmeid rakendada. Kasvab kohaliku tasandi teadlikkus elurikkuse olulisusest, kliima- ja energiavaldkonnast ja eesmärkidest ning paraneb elu-, ettevõtlus- ja looduskeskkonnaga seotud otsuste ja tegevuste kvaliteet.
- (6) Toetatavad tegevused arvestavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid ja panustavad Riigikogu otsuse „Riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ heakskiitmine“ (edaspidi *Eesti 2035*) aluspõhimõtete hoidmisesse.
- (7) Eesti 2035 aluspõhimõtete hoidmist ja sihi „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“ saavutamisele kaasa aitamist võrdsete võimaluste, soolise võrdsuslikkuse, ligipääsetavuse, regionaalse arengu ning keskkonna- ja kliimaeesmärke toetaval moel hinnatakse toetuse andmisel järgmiste näitajatega: „Elukeskkonnaga rahul või pigem rahul olevate elanike osatähtsus“, „Keskkonnatrendide indeks“, „Soolise võrdsuslikkuse indeks“, „Hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik“ ja „Ligipääsetavuse näitaja“.
- (8) Kliimameetme sekkumises panustab toetuse andmine rakenduskava väljundnäitajasse „Kohalike omavalitsuste arv, kus on toimunud koolitused, seminarid ja infopäevad või kus on rakendatud kliimamuutustega kohanemise ja leevendamise meetmeid“.
- (9) Eluslooduse kaitse sekkumises panustab toetuse andmine rakenduskava väljundnäitajasse „Kliimamuutustega kohanemiseks rajatud uus või uuendatud roheline taristu“ või meetmete nimekirja väljundnäitajasse „Linna rohestamise kava“.
- (10) Toetuse andmisel on projekti täiendav spetsiifiline näitaja käesoleva määruse §-s 4 sätestatud toetatav tegevus ja selle arv.

§ 3. Rakendusasutus, rakendusüksus ja rakendusüksuse kohustused

- (1) Rakendusasutus on Kliimaministeerium (edaspidi *ministeerium*).
- (2) Rakendusüksus on Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).
- (3) Seoses vähese tähtsusega abi andmisega tuleb rakendusüksusel:
- 1) säilitada vähese tähtsusega abi kava käsitlevaid andmeid kümne majandusaasta jooksul alates päevast, kui käesoleva määruse alusel anti viimast korda üksikabi;

2) kanda riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse andmed antud vähese tähtsusega abi kohta.

(4) Rakendusüksus ei avaldada taotluse menetlemise käigus saadud teavet ega dokumente, välja arvatud pärast toetuse rahuldamise otsuse tegemist Riigi Tugiteenuste Keskuse veebilehel toetuse saaja nimi, toetust saava projekti nimi, toetuse summa, projekti kogumaht, projekti eesmärk ja kestus.

2. peatükk

TOETATAVAD TEGEVUSED, KULUDE ABIKÕLBLIKUS JA TOETUSE MÄÄR

§ 4. Toetatavad tegevused

(1) Toetust antakse projektile, mille tegevus panustab §-s 2 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisse.

(2) Toetust antakse kliimameetme sekkumises kliimamuutuste leevendamiseks ja mõjuga kohanemiseks avalikes huvides vajalike tegevuste elluviimiseks kohalikes omavalitsustes, mis lahendavad kohaliku tasandi strateegilises arengudokumendis välja toodud probleemi või on selles kirja pandud kliima- ja energia eesmärkide täitmiseks vajalik tegevus.

(3) Toetust antakse eluslooduse kaitse sekkumises linnade elurikkuse parandamiseks avalikes huvides vajalike tegevuste elluviimiseks.

(4) Toetatavad tegevused on:

- 1) kohaliku omavalitsuse arengudokumentide või maakonna arengustrateegia koostamine või täiendamine, arvestades kliima- ja energiaeesmärkidega, koos vastava avalikkuse kaasamise ja teavitamisega;
- 2) kohaliku omavalitsuse arengudokumentide koostamine või täiendamine, arvestades linna rohestamiskava eesmärkidega, koos vastava avalikkuse kaasamise ja teavitamisega;
- 3) punktides 1 ja 2 nimetatud dokumentides kavandatud tegevuste elluviimine määruse §-s 5 nimetatud abikõlblike kulude ulatuses.

(5) Paragrahvi 5 lõike 2 punktides 7–11 nimetatud kulude aluseks olevateks tegevusteks antakse toetust linnalisele või väikelinnalisele piirkonnale, kus asustustihedus on üle 200 elaniku ruutkilomeetri kohta.

(6) Paragrahvi 5 lõike 2 punktis 12 nimetatud kulude aluseks olevateks tegevusteks antakse toetust üle 10 000 elanikuga linnale kui asustusüksusele.

(7) Lõike 4 punktis 1 nimetatud tegevusteks tuleb seada või uuendada kliima- ja energiaeesmärgid ning koostada või täiendada nende elluviimise plaan, lähtudes rakendusüksuse kodulehel avaldatud juhiseist, mille on rakendusüksus eelnevalt rakendusasutusega kooskõlastanud.

(8) Lõike 4 punktis 2 nimetatud tegevuste elluviimisel tuleb koostada linna rohestamiskava ning koostada või täiendada selle rakendamise plaan, lähtudes rakendusüksuse kodulehel avaldatud juhiseist.

(9) Kui koostatakse lõike 4 punktides 1 või 2 nimetatud piirkondlik või maakondlik kliima- ja energiakava või linna rohestamiskava või lisatakse kliima- ja energiaeesmärgid maakonna arengustrateegiasse, tuleb kohaliku omavalitsuse arengudokumendid viia kooskõlla koostatava

piirkondliku või maakondliku kliima- ja energiakavaga või maakondliku arengustrateegiaga ühe aasta jooksul pärast projekti lõpparuande kinnitamist.

(10) Toetust ei anta projektile, mis on enne taotluse esitamist ellu viidud.

(11) Määruse alusel toetatakse tegevusi, mis on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, mille kohaselt ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärgile

(12) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021 määruse (EL) 2021/1060 artikli 73 lõike 2 punkti j kohaselt tuleb taristule, mille eluiga on vähemalt viis aastat, tagada kliimakindlus.

§ 5. Kulude abikõlblikkus

(1) Kulu on abikõlblik, kui see on kooskõlas ühendmääruse 5. peatükis ja käesolevas määruses sätestatud tingimustega ja taotluse rahuldamise otsusega.

(2) Abikõlblikud on järgmised § 4 lõike 4 kohase tegevuse elluviimiseks ja § 2 kohase tulemuse saavutamiseks vajalikud kulud, mis vastavad §-s 7 sätestatud piirmääradele ja taotluse rahuldamise otsusele:

- 1) kavade täiendamise või koostamise, juhendite ja infomaterjalide koostamise kulud;
- 2) koolituste, seminaride, töötubade korraldamise ja nendel osalemise kulud;
- 3) teavitamise, kaasamisürituste korraldamise ja avalikustamise kulud;
- 4) kliimamuutuste leevendamise või mõjuga kohanemise kohta analüüside ja uuringute koostamise ning mudelite kasutamise kulud;
- 5) taristu objekti kliimakindluse analüüsi koostamise kulud;
- 6) veebilehe ja mobiilirakenduse tegemise või täiustamise kulud;
- 7) soojussaare efekti leevendamisega seotud tegevuste kulud;
- 8) kulud rohekatuste (*green roofs*) rajamiseks olemasolevatele ja uutele ehitistele ja hoonetele sademevee sidumiseks ning ökosüsteemihüvede toetamiseks;
- 9) roheseinte (*green facade*) rajamise kulud;
- 10) sadevee reguleerimise looduspõhised lahendused;
- 11) kulud looduslähedaste lahenduste rajamiseks elurikkuse suurendamiseks ja kliimarisikide maandamiseks;
- 12) linnade rohestamiskavade alusel tehtavate tegevuste elluviimisega seotud kulud.

(3) Abikõlblikud ei ole järgmiste tegevuste kulud:

- 1) ühisvoolse kanalisatsioonisüsteemi rekonstrueerimine lahkvoolseks;
- 2) lahkvoolse kanalisatsioonisüsteemi rajamine;
- 3) ühisvoolse kanalisatsioonisüsteemi likvideerimine või korrastamine;
- 4) säästvate sademeveesüsteemide rajamine;
- 5) hetkeliste vooluhulkade vähendamiseks tiikide ja viibekraavide rajamine;
- 6) parklate ja jalgrattateede rajamine koos kaasnevate töödega;
- 7) hoonete energiatõhustustööd;
- 8) kombineeritud sadeveesüsteemide, sh lahkvoolsete sademeveesüsteemide rajamine, ning üleujutusohu ennetamise ja leevendamise tegevused;
- 9) määruse „Üleujutusohu ennetamiseks ja leevendamiseks toetuse andmise tingimused ja kord perioodil 2021–2027“ alusel toetatavate tegevuste kulud;

10) määruse „Kombineeritud sademeveesüsteemide, sealhulgas lahkvoolsete sademeveesüsteemide rajamiseks toetuse andmise tingimused ja kord perioodil 2021–2027“ alusel toetatavate tegevuste kulud.

§ 6. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood algab ja lõpeb taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäeval.

(2) Projekti abikõlblikkuse perioodi algus ei või olla varasem kui käesoleva määruse jõustumise aeg ja lõpp hilisem kui 31.12.2029.

§ 7. Taotlusvoorude eelarve, toetuse piirsumma ja osakaal

(1) Kliimameetme sekkumise ja eluslooduse kaitse sekkumise taotlusvoorude eelarved ja ajakavad kinnitab kliimaminister käskkirjaga.

(2) Ühtekuuluvusfondi toetuse maksimaalne osakaal on 70 protsenti projekti abikõlblikest kuludest ning projekti omafinantseeringu minimaalne osakaal on 30 protsenti abikõlblikest kuludest.

(3) Ühe projekti maksimaalne kogusumma ühes käesoleva määruse § 1 lõikes 3 toodud sekkumistes on kuni 200 000 eurot.

(4) Projekti omafinantseeringuna ei käsitata teisi Euroopa Liidu ja muude välisabifondide poolt antud tagastamatut ja tagastatavat abi.

(5) Paragrahvi 8 lõike 1 punktides 1 kuni 4 toodud taotleja toetuse osakaal sõltub kohaliku omavalitsuse üksusest ja on vastavalt määruse lisale 40–70 protsenti projekti abikõlblikest kuludest. Kui toetuse taotleja on kohaliku omavalitsuse üksusest sõltuv üksus või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all olev üksus, kohaldatakse toetuse määra ja maksimaalse toetuse suuruse leidmisel konsolideerimisgruppi kuuluva üksuse või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all oleva üksuse investeringuobjekti asukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele sätestatud.

(6) Kliimameetme sekkumise ja eluslooduse kaitse sekkumise taotlusvoorudes rahuldatakse üks taotlus taotleja kohta.

3. peatükk NÕUDED TAOTLEJALE JA TAOTLUSELE

§ 8. Nõuded taotlejale

(1) Toetust võivad taotleda:

- 1) kohalik omavalitsus ja omavalitsusliit;
- 2) kohaliku omavalitsuse asutus või selle hallatav asutus;
- 3) maakondlik arendusorganisatsioon määruse § 4 lõike 4 punktis 3 sätestatud tegevuseks;
- 4) riigiasutus määruse § 4 lõike 4 punktis 3 sätestatud tegevuseks.

(2) Taotleja peab vastama ühendmääruse § 3 lõigetele 2 ja 4.

§ 9. Nõuded taotlusele

(1) Taotlus peab vastama ühendmääruse § 4 lõikes 1 sätestatule.

(2) Taotlus peab sisaldama lisaks ühendmääruse § 4 lõikes 1 nimetatud nõuete täitmist tõendavatele dokumentidele ning ühendmääruse § 4 lõikes 2 nimetatud kinnitustele järgmiseid andmeid ja dokumente:

- 1) taotleja nimi ja registrikood;
- 2) projekti nimi;
- 3) projekti tegevuste kirjeldus;
- 4) projekti eesmärgi ja tulemuse kirjeldus, mis vastab §-s 2 nimetatud eesmärgile ja tulemusele;
- 5) projekti ajakava;
- 6) kinnitus projekti vastavuse kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021 määruse (EL) 2021/1060 artikli 9 „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtetega;
- 7) kinnitus, et projektis arvestatakse toetatavate tegevuste elluviimisel asjakohaste keskkonnaalaste õigusaktidega;
- 8) võrreldavad hinnapakkumused ja projekti eelarve kindlasummalise makse kasutamiseks;
- 9) projekti raames soetatud vara kasutamise kava viie aasta jooksul pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu;
- 10) kinnitus nõuetekohase omafinantseeringu olemasolu kohta;
- 11) kinnitus, et taotleja tegutseb projekti elluviimisel heas usus ja kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ja puuetega inimeste õiguste konventsioonis sätestatuga;
- 12) teave selle kohta, kas taotleja taotleb toetust projektile või on saanud projektile või projekti üksikutele osadele toetust Euroopa Liidu institutsioonidelt, muudest välisabi fondidest või avaliku sektori asutustelt;
- 13) projektiga seotud näitajate sisu ja nende mõõdikud;
- 14) kui taotleja ei ole kohalik omavalitsus või kohalik omavalitsuse asutus või tema hallatav asutus, siis kohaliku omavalitsuse kooskõlastus, mis kinnitab taotluses toodud tegevuste vajalikkust;
- 15) täidetud kliimakindluse hindamise analüüsi tabelit, kui tegevus vastab käesoleva määruse § 4 lõikes 11 toodule.

(3) Lõike 2 punktis 8 nimetatud võrreldavad hinnapakkumused peavad olema saadud kirjalikku taasesitamist võimaldavad vormis ja vastavas turusektoris tegutsevalt ettevõtjalt ühesuguse lähteülesande järgi hinnapäringu tulemusel.

4. peatükk

TOETUSE TAOTLEMINE JA TAOTLUSTE MENETLEMINE

§ 10. Taotlusvooru käivitamine, taotluse esitamine ja menetlemine

(1) Rakendusüksus kuulutab taotlusvooru välja oma kodulehel ja sihtrühmale suunatud avalikus kanalis. Taotlusvooru peatamisest ja lõpetamisest teavitab rakendusüksus oma kodulehel.

(2) Projektide rahastamiseks võib taotlusvoore korraldada ühe või mitme § 4 nimetatud toetava tegevuse rahastamiseks.

(3) Taotlusi saab esitada jooksvalt e-toetuse keskkonna kaudu, kuni rakendusüksus teavitab oma kodulehel taotluste vastuvõtu peatamisest või taotlusvooru lõpetamisest.

(4) Taotlusi menetletakse nende laekumise järjekorras. Taotlused rahuldatakse nende esitamise järjekorras kuni taotlusvooru eelarve ammendumiseni.

(5) Taotluse menetlemine koosneb taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontrollist, hindamisest ja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest.

(6) Rakendusüksus võib anda taotluse täienduste ja muudatuste esitamiseks või puuduse kõrvaldamiseks taotlejale kuni 14-päevase tähtaja.

(7) Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 60 päeva jooksul taotluse esitamisest. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb puuduste kõrvaldamiseks antud tähtaja võrra.

(8) Rakendusüksus tunnistab taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks, kui on täidetud §-des 8 ja 9 nimetatud nõuded.

(9) Rakendusüksus võib taotluse läbivaatamise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisateavet taotluses esitatud andmete kohta või taotluse muutmist, kui esitatud taotlus ei ole piisavalt selge, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad selgitamist, muutmist või dokumentide lisamist.

(10) Kui projektis osalevatele ettevõtjatele antav toetus on vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), artikli 3 mõistes, järgib toetuse saaja toetuse andmisel nimetatud määrukses ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud. Toetuse saaja teavitab ettevõtjaid neile projekti käigus antavast vähese tähtsusega abist, selle suurusest ja tingimustest, peab arvestust antava vähese tähtsusega abi kohta ning esitab sellekohase teabe rakendusüksusele koos kuludokumentidega.

§ 11. Valikukomisjoni moodustamine ja tema tegevused

(1) Rakendusüksus moodustab nõuetele vastavate taotluste hindamiseks valikukomisjoni, mille koosseisu kuulub vähemalt üks ministeeriumi ja kaks rakendusüksuse nimetatud liiget. Rakendusüksus võib kaasata eksperte.

(2) Valikukomisjoni liikmed peavad:

- 1) vastama perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 11 lõikes 2 sätestatud nõuetele;
- 2) deklareerima oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest, taotlejatest ja partneritest ning isikliku seotuse esinemise korral ennast taotluse hindamisest taandama;
- 3) tagama valikukomisjoni liikmeks oleku ajal ja pärast liikmeks oleku aja lõppemist tähtajatult talle valikukomisjoni töö käigus teatavaks saanud informatsiooni konfidentsiaalsuse.

(3) Valikukomisjoni tööd koordineerib rakendusüksus.

(4) Valikukomisjon hindab nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi käesoleva määruse § 13 lõikes 1 nimetatud valikukriteeriumide alusel, mis on kooskõlas ühendmääruse §-ga 7.

§ 12. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks tunnistamine

(1) Rakendusüksus tunnistab taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks, kui on täidetud määrukses taotlejale ja taotlusele esitatud nõuded.

(2) Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust sisuliselt hindamata, kui taotleja ei vasta käesoleva määruse nõuetele või taotlusele ei ole lisatud nõutud dokumente.

§ 13. Projektide valikukriteeriumid ja -metoodika ning taotluse rahuldamine

(1) Taotlus peab vastama järgmistele valikukriteeriumidele:

- 1) projekt on kooskõlas valdkondliku arengukavaga, omab mõju rakenduskava eesmärgile ja on suunatud §-s 2 nimetatud toetuse andmise eesmärgi täitmisele ning saavutatakse § 2 kohane tulemus;
- 2) projekt on põhjendatud, mis on täidetud juhul, kui taotluses kajastatud tegevused vastavad §-s 4 nimetatud toetatavatele tegevustele, projekti eesmärgipüstitus on põhjendatud, projekti sekkumisloogika on arusaadav ja mõjus ning tegevuste ajakava on realistlik;
- 3) projekt on kuluefektiivne, mis on täidetud juhul, kui projekti elluviimise kulud vastavad turuolukorrale;
- 4) taotleja on suutlik projekti ellu viima, mis on täidetud juhul, kui taotleja on finantsiliselt jätkusuutlik, taotlejal on olemas projekti elluviimiseks vajalik omafinantseering ning ta on võimeline rahastama projekti elluviimisele järgnevad püsikulud viie aasta jooksul projekti lõppemisest;
- 5) projekt on kooskõlas Eesti 2035 aluspõhimõtete ja sihtidega, mis on esitatud määruse § 2 lõikes 7.

(2) Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamise otsuse ühendmääruse § 8 lõike 1 kohaselt, kui on täidetud kõik käesolevas määruses taotlejale ja taotlusele esitatud nõuded ning taotluses kirjeldatud projekt vastab lõikes 1 nimetatud valikukriteeriumidele.

(3) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse lisaks ühendmääruse § 8 lõikes 4 sätestatule:

- 1) projekti elluviimise tingimused;
- 2) toetuse maksmise tingimused;
- 3) kindlasummaliste maksete suurused, maksete aluseks olevad tulemused ja tõendamise alused;
- 4) tegevuste kestvuse periood ja sellega seotud kohustused;
- 5) muud projekti elluviimiseks vajalikud kõrvaltingimused;
- 6) kui toetus on vähese tähtsusega abi, viide, et toetus on vähese tähtsusega abi komisjoni määruse (EL) nr 360/2012 alusel;
- 7) toetuse andmise ja kasutamise seotud teabe ja aruannete esitamise tähtajad ja kord;
- 8) projekti kooskõla Läänemere strateegiaga, „Kliimamuutustega kohanemise arengukavaga aastani 2030“ ja ELi elurikkuse strateegiaga aastani 2030: toome looduse oma ellu tagasi, mõju perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskava eesmärgile ja §-s 2 nimetatud eesmärgi saavutamisele.

(4) Taotlus ja selle kohta esitatud teave on taotluse rahuldamise otsuse lahutamatu lisa.

(5) Rakendusüksus toimetab pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist otsuse toetuse saajale kätte kolme tööpäeva jooksul e-toetuse keskkonnas.

§ 14. Taotluse rahuldamata jätmine

(1) Taotlus jäetakse rahuldamata ühendmääruse § 8 lõigetes 2 ja 3 sätestatud juhtudel.

(2) Kui taotlusest ei kõrvaldata rakendusüksuse poolt välja toodud puudust selleks määratud tähtaja jooksul, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust hindamata.

(3) Rakendusüksus jätab taotluse rahuldamata, kui taotluses esitatud ja taotluse menetlemisel kogutud teavet kogumis hinnates ilmneb, et projekti eesmärgid on saavutatavad ilma toetuseta.

(4) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) toetuse taotleja andmed;
- 4) otsuse tegemise õiguslikud ja faktilised alused;
- 5) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 6) otsuse vaidlustamise kord.

(5) Rakendusüksus toimetab pärast taotluse rahuldamata jätmise otsuse tegemist otsuse toetuse saajale kätte kolme tööpäeva jooksul e-toetuse keskkonnas.

§ 15. Taotluse osaline ja kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Taotluse osaline rahuldamine on lubatud põhjendatud juhul ja tingimusel, et projekti eesmärk on saavutatav ka osalise toetusega. Taotluse osalisel rahuldamisel võib taotleja nõusolekul vähendada toetuse summat ning muuta toetatavaid tegevusi.

(2) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega ühendmääruse § 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatu kohaselt.

(3) Taotluse kõrvaltingimusega rahuldamise korral tekib toetuse saajal õigus toetusega seotud maksetele pärast seda, kui rakendusüksus on tuvastanud tingimuse tekkimise või täitmise toetuse saaja esitatud teabe põhjal, välja arvatud juhul, kui teavet on võimalik rakendusüksusel tuvastada infosüsteemist, muust registrist või andmeallikast.

§ 16. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja avalduse alusel ühendmääruses ja käesolevas määruses sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Rakendusüksusel on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui soovitatav muudatus seab kahtluse alla projekti oodatavate tulemuste saavutamise või projekti tegevuste lõpetamise abikõlblikkuse perioodil.

(3) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 30 tööpäeva jooksul pärast vastavasisulise avalduse saamist.

(4) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse osaliselt või täielikult kehtetuks rakendusüksuse otsusega, kui esineb vähemalt üks ühendmääruse § 14 lõigetes 1 ja 2 ning § 37 lõikes 7 sätestatud alus või kui:

- 1) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või õigusaktides sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 2) toetuse saaja ei täida projekti elluviimise ajakava.

5. peatükk

TOETUSE SAAJA ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

§ 17. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada rakendusüksuselt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega.

(2) Toetuse saaja tagab projekti tegevuste elluviimise taotluses, taotluse rahuldamise otsuses ja käesolevas määruses sätestatud tingimuste kohaselt ning täidab ühendmääruse §-s 10 toodud toetuse saaja kohustused.

(3) Toetuse saaja tagab projekti elluviimise käigus soetatud ja rajatud vara taotluses kirjeldatud viisil kasutuse vähemalt viis aastat pärast projektile lõppmakse tegemist.

(4) Toetuse saaja peab viivitamata teatama rakendusüksusele projekti elluviimise ajal ja kestuse nõude kehtivuse ajal kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti raames ostetud või loodud vara säilimist ja kasutamist või toetuse saaja võimet täita taotluses ja määruses nimetatud eesmärgid või toetuse saaja kohustusi.

(5) Toetuse kasutamisel tuleb tagada ligipääsetavus tegevustes osalemiseks ja avalikkusele edastatavale informatsioonile liikumis-, nägemis-, kuulmis- ja intellektipuudega inimestele.

(6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. a määruse (EL) 2021/1060 artikli 73 lõike 2 punkti j kohaselt tuleb taristule, mille eluiga on vähemalt viis aastat, tagada kliimakindlus.

(7) Toetatava tegevuse elluviimisel tuleb tagada, et toetatavad tegevused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. a määruse (EL) 2021/1060 artiklis 9 toodud „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtetega.

§ 18. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab e-toetuse keskkonna kaudu rakendusüksusele projekti elluviimise kohta lõpparuande § 19 lõike 7 kohaselt.

(2) Projekti aruandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:

- 1) projekti aruandlusperiood;
- 2) andmed projekti elluviimise kohta (tehtud tööd ja tegevused, tulemuste ja eesmärkide saavutamine);
- 3) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele;
- 4) teavituspõhiste täitmise kontrollimiseks võimaluse korral fotod, kui neid ei ole veel rakendusüksusele esitatud, või info selle täitmiseks tehtud tegevustest Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 54: „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ kohaselt;
- 5) toetatud tegevuste panus „Eesti 2035“ aluspõhimõtetesse ja sihtidesse.

(3) Rakendusüksus võib täpsustada taotluse rahuldamise otsuses lõpparuandes esitatavat teavet.

6. peatükk

TOETUSE MAKSMINE JA KASUTAMINE

§ 19. Toetuse maksmine

(1) Projekti kogumaksumusega kuni 200 000 eurot kulud makstakse kindlasummalise maksena vastavalt ühendmääruse § 28 lõikele 2 ja taotluse rahuldamise otsuses määratud suurus.

(2) Toetuse saaja esitab makse saamise aluseks nõutud dokumendid ja tõendid rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu.

(3) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele maksetaotluse, millele on lisatud järgmised dokumendid:

- 1) asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;
- 2) fotod tehtud töödest ja teavitamise kohustuse täitmisest;
- 3) paragrahvi 5 lõike 2 punktides 2–4 nimetatud kulude aluseks olevate tegevuste korral esitatakse üritustest osavõtjate nimekiri, millele märgitakse osavõtjate kontaktandmed ja juriidilise isiku registrikood;
- 4) teave antud vähese tähtsusega abi kohta;
- 5) taotluse rahuldamise otsuses nõutud teave.

(4) Kui toetatakse § 4 lõike 4 punktis 1 või 2 nimetatud kava tegemist, siis esitatakse kava enne maksetaotluse esitamist rakendusüksusele ülevaatamiseks. Rakendusüksus esitab toetuse saajale ettepanekud kava muutmiseks või täiendamiseks vastavalt § 4 lõigetes 7 ja 8 nimetatud juhistes sätestatule 20 tööpäeva jooksul. Toetuse saaja peab kava täiendama rakendusüksuse esitatud ettepanekute kohaselt või esitama selle tegemata jätmise põhjendused.

(5) Maksete tegemisel lähtutakse ühendmääruse §-des 24–26 nimetatud ning määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud maksete tegemise täpsustatud tingimustest ja korrast.

(6) Rakendusüksus võib peatada toetuse maksmise aluseks olevate dokumentide menetlemise osaliselt või täielikult ühendmääruse §-s 33 sätestatud juhul.

(7) Viimane kuludokument esitatakse pärast toetuse saamisega seotud tingimuste ja kohustuste täitmist koos projekti lõpparuandega või pärast projekti lõpparuande esitamist. Lõppmakse tehakse pärast seda, kui rakendusüksus on lõpparuande kinnitanud.

7. peatükk

FINANTSKORREKTSIOONID JA VAIDED

§ 20. Finantskorrektsiooni tegemine ja toetuse tagastamine

Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus tagastatakse vastavalt perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitikate rakendamise seaduse §-des 28–30 ja ühendmääruse §-des 34, 35, 37 ja 38 sätestatule.

§ 21. Vaide esitamine

Rakendusüksuse toimingu või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusüksusele vastavalt ÜSS2021_2027 §-le 31.

§ 22. Riigiabi

(1) Rakendusüksus kontrollib taotluse menetlemise käigus, kas toetus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 mõistes riigiabi toetuse saajale või mõnele teisele lõppkasusaajale.

(2) Kui toetus vastab riigiabi tunnustele Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 mõistes, jäetakse taotlus rahuldamata, välja arvatud käesoleva määruse § 23 lõikes 1 toodud juhtudel.

§ 23. Väheste tähtsusega abi

(1) Käesoleva määruse § 5 lõike 2 punktis 2 nimetatud koolituste, seminaride, töötubade korraldamine tuleb lugeda väheste tähtsusega abiks koolitatavatele konkurentsiseaduse § 33 lõike 1 mõistes, kui koolitatavad on ettevõtjate esindajad või töötajad.

(2) Väheste tähtsusega abi andmise lubatavust ettevõtjatele kontrollib toetuse saaja pärast nende registreerimist koolitusele, seminarile, õppetoale või õppereisile enne selle algust. Kui ettevõtjal ei ole piisavalt väheste tähtsusega abi vaba jääki, siis ettevõtja esindajad või töötajad ei saa tegevuses osaleda.

(3) Väheste tähtsusega abi korral ei tohi toetuse suurus koos taotluse esitamise majandusaasta ja sellele vahetult eelnenud kahe majandusaasta jooksul taotlejale muudest vahenditest antud väheste tähtsusega abiga ületada 200 000 eurot, maanteetranspordi valdkonnas rendi või tasu eest kaupu vedava ettevõtja puhul 100 000 eurot.

(4) Väheste tähtsusega abi ei anta Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artikli 1 lõikes 1 sätestatud juhtudel.

(5) Väheste tähtsusega abi suuruse arvestamisel loetakse üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artikli 2 lõike 2 kohaselt.

(6) Toetuse andmisel võetakse arvesse Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artiklis 5 sätestatud eesmärkideks antava väheste tähtsusega abi kumuleerimisreegleid.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristen Michal
kliimaminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Keit Kasemets
kantsler

Lisa 1. Kohaliku omavalitsuse üksuse toetuse osakaal